

Rotterdammers van binnen en van buiten, Rotterdam, 21 januari 2005

Jan Kok

“Eigen baas zijn, da’s maar alles”. Huwelijksmotivatie van Rotterdammers uit de tweede helft van de negentiende eeuw

In het huwelijksgedrag van Rotterdammers geboren in de tweede helft van de negentiende eeuw vond een opmerkelijke omslag plaats. Waar mannen en vrouwen uit de periode na 1850 nog laat en weinig huwden (19% van de vrouwen en 17% van de mannen), was het huwelijk onder hen die rond 1900 waren geboren ongekeerd populair. Nog slechts 4% van de mannen bleef ongehuwd (en 9% van de vrouwen). Het huwelijk werd ook op steeds jongere leeftijd gesloten. Waar kwam deze verandering vandaan? Waren de leefomstandigheden zo snel verbeterd dat er massaal en jong getrouwd kon worden? Of kwam deze verandering wellicht door een toename van het ‘gedwongen huwelijk’? Konden immigranten ook zo vroeg huwen? Een gedetailleerde analyse van de kenmerken van Rotterdamse ‘HSN-ers’ (godsdienst, ouderlijk milieu et cetera), in combinatie met de economische situatie in de stad, maakt het mogelijk de achtergronden van het huwelijksgedrag nader te bepalen.